

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat

Etelä-Suomen aluehallintoviraston tiedote perintätoimistoille

1. Tiedonantovelvollisuus, kun saatavasta annettu tuomio

Perintälain 4 a §:n mukaan velallisella on pyynnöstä oikeus saada velkojalta maksutta ajantasainen tieto velkojensa kokonaismäärästä ja perusteista, erittely maksamattomista veloista ja niiden lyhennyksistä sekä selvitys velkapääomalle kertyneiden korkojen ja kulujen määräytymisestä. Jos velallinen pyytää erittelyn tai selvityksen useammin kuin kerran vuodessa, velkojalla on oikeus saada velalliselta kohtuullinen korvaus erittelyn tai selvityksen laatimisesta aiheutuvista kustannuksista.

Aluehallintovirasto oli 17.12.2018 päivätyssä tiedotteessaan ohjeistanut perintätoimistoja muun muassa siitä, miten niiden tuli toimia tapauksissa, joissa selvitystä oli pyydetty esimerkiksi saatavan perusteena olevista asiakirjoista koskien saatavia, joille oli vahvistettu ulosottoperuste tuomioistuimessa. Siltä osin kuin saatava, perintäkulut ja korkojen määräytymisperuste oli vahvistettu tuomioistuimessa, perintätoimistolla ei ollut velvollisuutta antaa näistä yksityiskohtaisempaa selvitystä velalliselle. Myös tällaisten tiedustelujen osalta perintätoimiston tuli kuitenkin vastata velalliselle ja tarvittaessa ohjata tämä tarkistamaan perintäkulujen muodostuminen ja korkojen määräytymisperusteet tuomiota koskevista asiakirjoista. Jatkossa tämän sijasta noudatetaan seuraavaa Kuluttaja-asiamiehen linjausta.

Kuluttaja-asiamiehen hyvää perintätapaa koskevassa linjauksessa (Hyvä perintätapa kuluttajaperinnässä 10/2023) on muun ohella todettu, että kun saatavaa perii velkojan lukuun perintätoimisto, tiedonantovelvollisuus koskee myös perintätoimistoja. Linjauksen mukaan velalliselle on annettava tiedot viipymättä ottaen huomioon pyynnön sisältö ja laajuus, mutta viimeistään kuukauden kuluessa pyynnön esittämisestä. Velallisen tulee saada vaikeuksitta tiedot kaikista veloistaan riippumatta laskutuksen tai perinnän vaiheesta. Velallisen oikeus saada tietoja tuomioistuimelta tai ulosottoviranomaiselta ei rajoita velallisen oikeutta saada tietoja velkojalta tai perintätoimistolta. Esimerkiksi se seikka, että velasta on annettu tuomioistuimessa tuomio tai yksipuolinen tuomio, ei poista velallisen oikeutta saada perintälain 4 a §:ssä tarkoitetut tiedot perintätoimistolta silloin, kun se toimii velkojan asiamiehenä ulosottoasiassa. Velan määrää voidaan ohjata tiedustelemaan sieltä missä velka on perittävänä ja missä on ajantasainen tieto velan määrästä (velkoja, perintätoimisto tai ulosotto).

Aluehallintovirasto katsoo, että mainitut seikat kuuluvat hyvään perintätapaan myös muiden kuin kuluttajasaatavien perinnässä.

2. Perintäkulujen kustannusvastaavuutta koskeva riitautus

Perintälain 10 §:n 1 momentin mukaan velallisen on korvattava perinnästä velkojalle aiheutuvat kohtuulliset kulut. Korvausvelvollisuus voi perustua sekä velkojan omista perintätoimista aiheutuviin kuluihin että kuluihin, joita velkojalle aiheutuu sen johdosta, että velkojan on suoritettava toimeksisaajalle korvausta perinnän suorittamisesta. Lain esitöiden (HE 57/2012 vp) mukaan jos velallinen riitauttaa toimeksisaajan suorittamaan perintään perustuvien perintäkulujen oikeellisuuden, velkojalla on näyttövelvollisuus siitä, että se tosiasiaa on suorittanut tai on velvollinen suorittamaan toimeksisaajalle sen rahamäärän, jota velalliselta vaaditaan perintäkuluina.

Aluehallintovirasto on ratkaisukäytännössään katsonut tilanteessa, jossa velallinen on katsonut perintäkulujen olevan perusteettomia, kunnes velkoja on näyttänyt, että se on maksanut tai velvollinen maksamaan perinnästä perintäyhtiölle vaadittujen kulujen verran, että perintäyhtiöllä on velvollisuus keskeyttää perintä asian selvittämisen ajaksi. Perintäyhtiön tulee ensinnäkin selostaa velalliselle toimeksiannon ja perintäkulujen määräytymisen perusteet. Perintäyhtiön tulee antaa velalliselle selvitystä siitä, että velkoja on velvollinen korvaamaan vaaditut perintäkulut perintäyhtiölle. Perintäyhtiö voi vaihtoehtoisesti ohjata velallisen ottamaan yhteyttä suoraan velkojaan asian johdosta. Mikäli velallinen ei saa selvitystä joko velkojalta tai perintäyhtiöltä, tulee saatava riitaiseksi ja vapaaehtoinen perintä on lopetettava tai asia on vietävä tuomioistuimen ratkaistavaksi. Mainittua asiaa on täsmennetty Kuluttaja-asiamiehen hyvää perintätapaa koskevassa linjauksessa seuraavasti.

Kuluttaja-asiamiehen hyvää perintätapaa koskevassa linjauksessa (Hyvä perintätapa kuluttajaperinnässä 10/2023) on muun ohella todettu, että velkojan on kyettävä selkeästi näyttämään, mitä se on jo suorittanut tai mitä se on velvollinen suorittamaan korvauksena perinnästä toimeksisaajalle. Siten esimerkiksi tilanteessa, jossa velallinen on riitauttanut perintäkulut sillä perusteella, ettei ole saanut velkojalta näyttöä tälle perinnästä aiheutuneista kuluista, vapaaehtoista perintää ei voida jatkaa antamalla pelkkä sanallinen selvitys kulujen maksuvelvollisuudesta, kun velallinen on nimenomaisesti vaatinut näyttöä. Aluehallintovirasto katsoo, että mainitut seikat kuuluvat hyvään perintätapaan myös muiden kuin kuluttajasaatavien perinnässä.

3. Lupa- ja valvontavirasto osana valtionaluehallinnon uudistusta

Suomeen perustetaan uusi monialainen Lupa- ja valvontavirasto (LVV) vuoden 2026 alussa. Uuden viraston toimeenpanohanke toteuttaa hallituksen mukaisia aluehallinnon uudistustavoitteita ja poliittisia linjauksia. Tavoitteena on vahvistaa yhdenmukaisia lupa- ja valvontakäytäntöjä alueesta riippumatta ja sujuvoittaa lupaprosesseja.

Lupa- ja valvontavirastoon kootaan valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtäviä; suurin osa aluehallintovirastojen tehtävistä, Valviran tehtävät sekä ELY-keskusten ympäristövastuualueen tarkoituksenmukaiset tehtävät. Myös elinkeino-oikeudelliset lupa-, rekisteröinti- ja valvonnan tehtävät, kuten perintätoimistoja koskevat rekisteröinti- ja valvontatehtävät, siirtyvät uuteen perustettavaan virastoon. Uudistuksen jälkeen perintätoimistoja koskevat asiat käsitellään edelleen yhdessä virastossa, jolla on valtakunnallinen toimivalta.

Kun Lupa- ja valvontaviraston toiminta käynnistyy 1.1.2026, nykyisten virastojen toiminta lakkaa. Hankkeesta ja valmistelun etenemisestä viestitään verkkosivuilla: <https://vm.fi/lupa-ohjaus-ja-valvontaviraston-toimeenpanohanke>. Ennen viraston toiminnan käynnistymistä viestimme tehostetusti toiminnan muutoksista.

Lisätietoja

Ylitarkastaja Matti Laiho, puh. 0295 016 546
Ylitarkastaja Jouni Kiviniemi, puh. 0295 016 627
Ylitarkastaja Seela Saraniva, puh. 0295 016 680
Ylitarkastaja Julius Elomaa, puh. 0295 016 112

etunimi.sukunimi@avi.fi

Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Postiosoite: PL 1, 13035 AVI
Puhelinvaihtelija: 0295 016 000
kirjaamo.etela@avi.fi | www.avi.fi